

**Prefix-projektin operatiivisen työryhmän itsearviointitapaaminen
23.5.2012 Metropolia Ammattikorkeakoulussa**

Yliopettaja Robert Arpo
Metropolia Ammattikorkeakoulu kulttuurin ja luovan alan klusteri

Kenelle arvioidaan ja miksi

1. Rahoittajalle

ESR- ja EAKR-hankkeissa rahoittaja tekee paitsi ohjelmatason arviointityötä, myös yksittäisten projektien arviointia suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin, ja resursseihin. Tämänkaltainen arviointi toteutuu rahoittajalle raportoitavien määrällisten ja laadullisten projektia koskevien tietojen avulla väliraportteina, seurantatietoina ja projektin loppuraportointina.

Kuten Petri Uusikylä ja Anna-Kaisa Mäkinen toteavat (Tiedosta-arvioi-paranna), tämänkaltainen arviointi ei usein juuri hyödytä itse projektia, koska se ei sisällä palautetta, jonka perusteella projekti voisi kehittää toimintaansa.

2. Omalle organisaatiolle

Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurin ja luovan alan klusterissa on aloitettu vuonna 2008 järjestelmällinen kehitystyö sen projektien arviointikäytäntöjen kehittämiseksi. Prefix-hankkeen arviointi liittyy tähän laajempaan ja jatkuvaan kehitystyöhön.

Tehokkaamman ja menetelmällisesti kehittyneemmän hankearvioinnin hyödyt liittyvät Metropolian kulttuurin ja luovan alan klusterissa koulutusohjelmien ja hankkeiden toimintojen ja toimijoiden välisen yhteistyön sujuvuuden kehittämiseen ja hankkeiden tunnettuuden lisäämisen emo-organisaatiossa. Käytännössä opetus- ja hallintohenkilökunnan osallistumista hankkeisiin halutaan tehostaa paikantamalla arviointityöllä kehittämistä tarvitsevia käytäntöjä ja toiminnan osa-alueita. Arvioinnin tavoitteena on myös paikantaa niitä keinoja, joilla voidaan madaltaa opiskelijoiden hankkeisiin osallistumisen kynnyksiä.

3. Projektille

Sisäisen arvioinnin kautta siihen osallistuville projekteille pyritään tarjoamaan mahdollisuus kehittää omaa toimintaansa ja käytäntöjään sen toteutusaikana. Tällä tavoin arviointi ei tapahdu ainoastaan jälkikäteen, vaan sitä voidaan hyödyntää koko projektin keston ajan. Arviointiraporteissa esitetyt kehitysehdotukset tuodaan projektissa esille ja niiden lähtökohtana olleita mahdollisia ongelmia seurataan myöhemmissä arvioinneissa. Tätä kautta on myös mahdollista kehittää menetelmiä ajallisesti pidempikestoisille toiminnan kehittämisen prosesseille.

Miten arvioidaan

Prefix-hankkeen ensimmäisessä itsearviointitapaamisessa aiheena oli projektin käynnistysvaihe, joka käsittää rahoituksen hakuvaiheen ja rahoituspäätöksen jälkeiset aloituskuukaudet. Ajallisesti kyse on pääasiallisesti ajanjaksosta syyskuu 2011 – loppukevät 2012. Lisäksi keskusteltiin yleisellä tasolla käyttöön otettavista arviointimenetelmistä ja arviointiaikataulusta.

Kyselylomake

Metropolian kulttuurin ja luovan alan klusterissa on kehitetty kyselylomaketta, jonka kysymykset liittyvät projektin eri osa-alueisiin (lomake liitteenä). Projektipäällikkö oli muokannut lomakkeen kysymyksiä juuri kyseisen projektin tarpeita ja tilannetta vastaavaksi. Tapaamisessa käytiin lomaketta läpi ja päätettiin muokata sitä jatkossa vielä enemmän omannäköiseksi. Jatkossakin kyselylomake lähetetään hyvissä ajoin ennen arviointitilaisuutta vastattavaksi valitulle kohderyhmälle ja saatuja tuloksia hyödynnetään arviointiin liittyvässä focus group-keskustelussa.

Focus group – haastattelu

Focus Group – haastattelu (menetelmästä enemmän ks. esim. Madriz 2000) rakennetaan lomakekyselyn kysymyksenasettelun ja tulosten ympärille. Aluksi ryhmässä voidaan käydä läpi kyselyn tulokset ja siinä korostuneesti esille tulleet seikat. Tämän jälkeen varataan riittävästi aika keskusteluun, jossa lomakkeen kysymykset käydään läpi. Haastattelua ohjaavana ajatuksena on antaa kaikkien näkemysten nousta esille ja tämä jälkeen täsmentää kysymyksiä niistä osa-alueita, joista syntyy eriäviä mielipiteitä. Tämänkaltaisessa pitkäkestoisessa ryhmähaastattelussa tietyt asiat nousevat esille useita kertoja ja niiden pohjalta on mahdollista paikantaa myös projektin toiminnan kehittämisen kannalta olennaiset alueet.

Edellä kuvattu arviointiprosessi, johon sisältyy lomakekysely ja focus group-haastattelu, on Prefixin ensimmäinen yhteinen kokeilu. Kyselyn ja sen jälkeen toteutetun haastattelun yhdistäminen on osoittautunut aiemmissa hankkeissa hyväksi ratkaisuksi. Kyselylomakkeen anti ja focus group-haastattelussa esiin nousevat teemat tukevat parhaassa tapauksessa toisiaan.

Arviointiin osallistuvan ryhmän, arvioijien ja arviointimenetelmän valinnassa on huomioitava, mikä projektin vaihe ja substanssisisältö on kulloinkin arvioitavana. Arviointiin osallistuvan ryhmän kokoonpano kuten myös käytettävä menetelmä ja arvioinnin toteuttajat on aina syytä harkita tapauskohtaisesti. On syytä miettiä mahdollisuutta suunnitella ja toteuttaa arviointi tiiviimmässä yhteistyössä projektikumppaneiden kanssa. Jatkossa Metropolian projektien arvioinneissa tulee olemaan myös entistä tiiviimmin muiden hankkeiden henkilöstöä.

Prefix-hankkeessa päätettiin järjestää ulkopuolisen vetämä laajempi arviointitapaaminen kesän jälkeen. Tässä arvioinnissa on tarkoitus myös kirkastaa tavoitteita ja toimenkuvia. Myöhemmin, viimeistään projektin loppuvaiheessa, järjestetään vielä oma sisäinen arviointitilaisuus.

Lähde:

Madriz, Esther 2000: Focus Groups in Feminist Research. Teoksessa Denzin & Lincoln (eds.) 2000. Handbook of Qualitative Research. Second edition. London: SAGE, 835-850.

Kirjaus käydystä keskustelusta

Keskusteluun 23.5.2012 Metropolia (Agricolankatu 1-3) osallistuivat

Eija Rajalin, KTAMK
Santtu Parikka, Generator Post
Jetta Huttunen, KTAMK
Anna-Maria Vilkuna, Metropolia
Anitta Pankkonen, Metropolia
Saija Heinonen, Metropolia
Tomi Nieminen, Generator Post
Stiina Laakso, SATU ry
Sihteeriksi oli kutsuttu Musiikki Elämään -projektista Suvi Hartikainen

Robert esitteli arviointitulokset ja kävi läpi kohdat, joissa oli korkeita tai matalia arvoja

SUUNNITELMALLISUUS JA ORGANISOITUMINEN

Kohdat 7 ja 10

Santtu: Perusajatus on selkeä, mutta jalkauttaminen pilottihankkeissa on kynnyskysymys. Miten sitoutuneita elokuvatuotantoyhtiöt ovat hankkeeseen?

Saija: kuka vastaa mistäkin kohdasta, mitkä ovat vastualueet ja roolit?

Santtu: elokuvamaailmassa aikataulut muuttuvat, vaikuttaa suuresti osatoteuttajiin ja hankkeeseen

Kohta 12

Saija: ei ongelma, koska siihen on tottunut

Anitta ja Santtu: elokuvatuotantoyhtiöt ovat ymmärrettävästi ongelmissa EU-byrokratian kanssa, eri maailmat kohtaa

Olisi syytä selvittää, mitkä tietyt asiat häiritsevät

Kaikki kohdat 1-12

Jetta: nyt alkaa hahmottua mitä kukakin tekee ja mitä tästä hankkeesta voidaan saada, alussa ollut hakemista, koska kukaan ohryssa ei ole substanssin asiantuntija

PROJEKTIN TOIMINTAMALLIT

Kohdat 18 ja 21

Saija: kohderyhmät eivät ole vielä aktiivisesti mukana, vaikka niin toivottiin

Santtu: Santun firmasta saatu tuloksia (kaappari-elokuva) vaikka piloteista ei olla mitään vielä saatukaan.

Haastatteluista ollaan saatu hyvää pohjatietoa, mutta tarvitaan tietoja myös tuotannoista. Tuotantoja tuntuu kiinnostavan lähinnä raha, eikä se mitä he voivat antaa hankkeelle.

Kohta 14

toimialakartoitus ei ole onnistunut toivotulla tavalla, Stiinalta voidaan kysyä tarkemmin

Santtu: Culminatumin puolesta on toteutettu CGI-kartoitus.

Jetta: miten Juoppohullun päiväkirjan kokemukset siirtyvät osatoteuttajille. Saija: ei vielä koontia kun kuvaukset ovat kesken, wikin käyttö on jo siirtynyt, Saija kirjoittaa päiväkirjaa ja haastattelee tekijöitä. Juoppiksessa ollut aikainen rahoituspäätös, joten heillä oli aikaa ennakkosuunnitteluun.

YHTEISTYÖ

Kohta 32

Santtu: kehitetään suomalaista toimintatapaa

Stiina: kukaan ulkomainen ei vastaa puhelimeen tai sähköpostiin. Stiina haluaisi käydä muutamassa eurooppalaisessa tuottajaliitossa

Kohta 36

Eija: selkeä lisäarvo

Saija: tarkoitus levittää nykyisiä kumppaneita laajemmalle

Jetta: hyvä, monipuolinen porukka kasassa

Kohta 35

Santtu: hanke on elokuvien tuottajien parissa jonkun verran tunnettu

Saija: tunnettavuus ei ole vielä ollut aktiivinen tavoite

Tomi: pitäisi saada juoru hankkeesta liikkeelle elokuvaihmissa pariin

Kohta 30

Jetta: tarvitaan jokaiselle toimijalle selkeä oma rooli, jotta voi toimia aktiivisena. Tuo arvokkuuden tunteen tekijälle.

Santtu: vaikea tehdä jos ei ole selkeä toimenkuva eikä tiedä mitä pitäisi tehdä. Tarvitaan workshop, jossa selvennetään hankkeen pienempiä tavoitteita.

Tomi: aikajänne ei välttämättä ole kaikille selvä (suunnitellaan/kehitetään, toteutetaan, otetaan käyttöön)

Santtu: osatoteuttajien best practise -malli odottaa toteuttamistaan

Ansku: tämä kielii siitä, että yhteistä suuntaa ei tarkkaan ole ollut. Pitäisi ehkä käydä toimintasuunnitelma vielä uudestaan yhdessä läpi, mitä tulikaan luvattua.

Stiina ja Jetta: Gop-työpajat ovat olleet hyviä ja tehokkaita Kemi-Torniossa.

SEURANTA, ARVIOINTI JA OPPIMINEN

Kohta 41

Jetta: miten tieto siirtyy piloteista hyödyksi kaikille mukana oleville.

Eija: tämä on eka arviointitilanne, joten ei voi saada korkeaa arvoa

Stiina: Valtterin sanoin: loppupäässä ei ole joustoa, joten nyt on tähän kiinnitettävä huomiota

Saija: ei pelkästään projektihenkilöstön kehittämistä. Arviointitietoa ovat myös elokuva-ammattilaisten haastattelut. Nämä vastaukset on huomioitu.

Kohta 44

Robert: ymmärrettävä projektin vaiheen kautta

Kohta 42

Jetta: nyt tapaa ensimmäistä kertaa kaikki ihmiset, Saija ollut ainoa kontakti, aitoa kommunikaatiota tarvitaan lisää

Robert: osassa hankkeissa tarkoittaa että ihmisten välillä on kitkaa, mutta siitä ei liene nyt kyse, vaan että ihmiset eivät vielä tunne toisiaan

Kohta 37

Robert: vaikea ottaa tässä vaiheessa kantaa

Anitta: oli vaikea vastata, koska sisäinen tiedottaminen on vielä vähän vaiheessa. Pitäisikö ottaa käyttöön kuukausikirje tai kirje neljännesvuosittain? Suunnattu projektihenkilöstölle. Syytä benchmarkata muiden hankkeiden käytännöt.

Saija: voisiko kuukausikirje olla koonti wikiin? Jokainen lisäisi asiansa sinne.

Tomi: voisiko Saija julkaista päiväkirjansa nettiin?

Robert: arviointi tulee muuttumaan, hankkeet muokkaavat itse arviointikysymyksensä. Silloin voi tehdä lomakkeen projektin kulloisenkin vaiheen mukaan.

Anitta: tarvitaan lomake jossa on tarpeeksi vähän kysymyksiä. Olisi syytä olla edelleen ulkopuolinen arviointi, jotta nähdään hanketta kauempaa. Muiden hankkeiden mukana olo arvioinnissa tärkeää.

Suvin huomio: arvioinnista pitäisi tehdä web-kysely, olisi exceliä helpompi täyttää ja tuottaa valmiit keskiarvot, meidän hankkeen Sonja tietää asiasta hyvin ja osaa kertoa lisää

Stiina: työpajat kirkastaisivat työtapoja ja tavoitteiden fokusointia.

On hyvä, että Saija lähettää sähköpostia ja muistuttaa tietyistä asioista. Ei vain oma-aloitteista toimintaa wikissä. Sinne ei tule mentyä.

(Stiinalta Ministeriön terveiset: toimialakartoitusta tarvitaan, jotta siitä voidaan saada pohjaa ministeriössä ja eduskunnassa suunnitteilla oleviin lakimuutoksiin.)